

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izahaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelju v tiskarni sv. Cirila, koroska ulica št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrednote, če se natanko okrajši, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Sestanek slov.-hrv. državnih poslancev.

Minolega petka so se zbrali v Ljubljani vsi slovenski državni poslanci, eden Hrvat iz Istre in eden Dalmatinec. V imenu tržaških Slovencev je posredoval še vedno v prvi vrsti poklicani zastopnik slov. interesov: g. Ivan Nabergoj. Posvetovali so se več ur. O sestanku se je izdala nastopna izjava:

»Dne 30. julija 1897. so se zbrali v Ljubljani na poziv posl. dr. Šusteršiča kakor slovenskega načelnika »Slovanske krščansko-narodne zveze« nastopni slovenski in hrvaški državni poslanci: Vitez Berks, grof Coronini, kan. Einspieler, dr. Ferjančič, dr. Gregorič, dr. Gregorec, dr. Krek, Kušar, Pfeifer, Pogačnik, Povše, Robič, Spinčič, Suklje, dr. Šusteršič, vitez Vuković, Žičkar in dr. Žitnik, ter kakor zastopnik tržaških Slovencev g. Ivan vitez Nabergoj. Poslanec dr. Laginja je opravičil svojo odsotnost.

Na tem sestanku se je soglasno pripoznala nujna potreba, da se nerušena ohrani sedanja parlamentarna večina.

Zbrani poslanci hočejo zvesto vstrajati v tej večini, dokler ostane zvesta načelom adresnega načrta, ki ga je sprejel zadevni odsek poslanske zbornice. Zajedno najostreje obsojajo parlamentarno obstrukcijo, ki je zaprečila ljudstvu toliko potrebne socijalne reforme, ter odločno odklanjajo vsako vladno premembo, ki bi v škodo slovanskih narodov pomenjala prijenjanje neopravičenim zahtevam v obstrukciji združenih strank.

Posebej so na sestanku zbrani poslanci spoznali za neobhodno potrebno, da izrekajo naslednje aktualne zahteve slovenskega in hrvaškega ljudstva:

Celjsko vprašanje se mora čim najpreje definitivno urediti v smislu opravičenih zahtev in kulturnih potreb štajarskih Slovencev.

Sedanji vladni zistem na Primorskem se mora z ozirom na neznosne razmere slovanskega prebivalstva v najkrajšem času spremeniti, tem bolj, ker so se te razmere izza minolega zasedanja poslanske zbornice v vsakem oziru še poostrole.

Ob premembi v deželnem predsedstvu na Koroskem se mora vpoštovati opravičena zahteva koroskih Slovencev, naj se deželnim predsednikom imenuje mož, ki bo pravičen obema v deželi bivajočima narodnostima.

Vlade, ki bi ne zadostile vsem tukaj izraženim zahtevam, bi zbrani poslanci ne mogli podpirati.

Konečno je poslanski shod sklenil sklicati v Ljubljano vseslovenski in istersko-hrvaški shod. Da se to izvrši, se je takoj izvolil stalni odsek, katerega člani so vsi v Ljubljani bivajoči državni poslanci. Vrhu tega se je sklenilo, povabiti v ta odsek tudi kranjskega dež. glavarja in ljubljanskega mestnega župana.

Vsi sklepi poslanskega sestanka so se storili so-

glasno. — Tega sestanka smo neizrečeno veseli, ker so naši državni zastopniki tako lepo edini v teh resnih časih, ker so ta shod pozdravili nekateri češki in poljski poslanci ter pokazali, da slovanska vzajemnost ni več prazna fraza, in ker se začetkom septembra skliče vseslovenski shod v Ljubljano. Bog živi vse Slovence!

Volilni shod poslanca Žičkarja v Kozjem.

Ob najkrasnejšem vremenu se je sijajno vršil ono nedeljo v Kozjem volilni shod, katerega je sklical državni in deželni poslanec, č. g. J. Žičkar. Bližajočemu se zagromeli so topiči in prišedšemu v Kozje zaorili so mu nasproti iz tisočerihih grl krepki živio-klici. V precej velikih gostilniških prostorih g. Fr. Gučeka se je nabrala ogromna množica ljudstva: utegnilo jih je biti okoli 1500 — tako, da je bil napolnjen zunaj in znotraj slednji kotichek.

Gospod poslanec nam je v svojem izvrstnem, skoro dve uri trajajočem govoru razvil in podal jasno sliko deželnega in državnega zbora. Močno je obžaloval, da ni mogel ugodnejšega poročati. Ostro je ožigosal vse meje in mere dostojnosti presegajoče nagajanje nemških liberalcev in nacijonalcev, teh »vitezkih« sinov »gospodarskega«, »največ vrednega« naroda, ki so ovirali vsako zborovanje, oropali davkoplačevalce 350,000 gld. ter preprečili nadaljno zasedanje državnega zbora.

Državni zbor je zaključen, pravi govornik, a kaj sedaj? Mogoče je, da se razpišejo nove volitve, mogoče tudi, da odstopi ministerstvo, a naj pride kar drago, mi Slovenci bomo zahtevali v narodnem oziru enakopravnost, v gospodarskem oziru pa se potegovali zlasti za kmečke zadruge, držeč se vedno starega zlatega gesla: Vse za vero, dom, cesarja!

Navdušeni živio-klici so sledili spretnemu govoru. Gospod predsednik se zahvali v iskrenih besedah gospodu poslancu za ves njegov neumorni trud, našteje še veliko zaslug g. poslanca, kateri jih je v svoji skromnosti zamolčal. Zlasti se mu zahvali v imenu vseh po toči poškodovanih, ker se je toliko trudil v Gradcu in na Dunaju za podporo ponesrečencem. Slednjič se mu izreče enoglasno zaupnica.

Sklenile so se pri tem shodu tudi naslednje resolucije: 1. Na shodu v Kozjem dne 25. julija zbrani volici odločno obsojajo nečuveno nagajanje nemških liberalcev in nacijonalcev, s katerim se je preprečilo vsako koristno in plodonosno delovanje, davkoplačevalce pa stalo 350,000 gld. ter zahtevajo enake jezikovne naredbe, kakor za češke dežele, tudi za vse pokrajine, kjer prebivajo Slovenci.

2. Na shodu v Kozjem dne 25. julija zbrani volilci se odločno upirajo in oporekajo odpravi slovenske

niže gimnazije v Celju ter smatrajo to odpravo kot očitno krivico, storjeno slov. narodu, ter žaljenje narodne časti, in pozivljajo svojega državnega in deželnega poslanca, da stori složno z drugimi poslanci vse korake ter porabi vse le mogoče pripomočke, da se odpravi ta slov. narodu storjena krivica.

3. Na shodu v Kozjem dne 25. julija zbrani volilci prosijo svojega deželnozbornega zastopnika, naj dela na to, da se trgi Kozje, Pilštanj, Podsreda in Podčetrtek uvrsté pri deželnozborni volitvi v mestno skupino; Pilštanj, Podsreda in Podčetrtek pa tudi pri državnozborni volitvi.

4. Na shodu v Kozjem dne 25. julija zbrani volilci prosijo svojega poslanca, naj dela na to, da se ob času kužnih beleznij in ob času kontumaca davkoplačevalci ne rubijo, kakor tudi da se zaradi vsake malenkosti sejmi ne prepovedó.

5. Na shodu v Kozjem dne 25. julija zbrani volilci prosijo g. poslanca, naj bi se v deželnem zboru potegoval za zgradbo okrajne ceste Lesično-Št. Jurij in da se ta cestna zadeva brž ko brž spravi v pravi tir.

Oglasilo se je še veliko volilcev z raznimi prošnjami na g. poslanca. Zlasti so ga vsi enoglasno prosili, naj se poteguje za 6letni in poldnevni poduk na ljudskih šolah; naj dela na to, da se dohodninski davek deloma odstrani, deloma polajša, zlasti malim obrtnikom. Gosp. Žičkar se končno srčno zahvali za vse zaupanje, pozivlja zlasti občinske zastope, naj sodelujejo z njim, naj ga podpirajo itd., potem izrazi svoje začudenje nad tolikim številom zbranih volilcev, kar še do sedaj ni dočakal. S trikratnim živio-klicem na presvetlega cesarja zaključí predsednik velikanski shod.

Cerkvene zadeve.

Občni zbor Leonove družbe.

Leonova družba je zveza katoliških učenjakov v Avstriji, ki se trudijo, da bi znanost res v pravem pomenu besede napredovala, in se razločujejo od takozvanih in toli hvalisanih »naprednjakov« s tem, da hočejo krščanska načela zopet postaviti za temelj pravi znanosti. Ta družba je imela svoje letošnje zborovanje v nemško-liberalnem Celovcu. Tudi iz Maribora so se udeležili odlični gospodje tega zborovanja: preč. g. kan. dr. Mlakar s par duhovniki in sami milostivi knezoškof so se tudi vkljub mnogemu delu in naporu vendarle podali v vrsto onih, ki bijejo hud boj z »uma svetlim mečem«, da bi jih s svojo navzočnostjo in vzgledom še bolj navduševali.

Ob tej priliki, tako poročá »Mir«, so naš m. knez dne 26. julija obiskali v spremstvu monsignora Nagla, vodje zavoda »Anima« v Rimu, našo Mohorjevo tiskarno. Vodil ju je preč. g. drž. poslanec Lamb. Einspieler. Mil. g. knezoškof so si podrobno ogledali tiskarno, bukvoveznicu itd. ter se mudili nekoliko časa tudi v stanovanju g. poslovodje Vek. Legata. Tiskarnično osobje so počastili s prijaznim nagovorom, mu podelili svoj višjepastirski blagoslov ter mu naklonili bogato darilo v denarju. Mil. g. knezoškof so se v svoji znani ljubeznivosti zanimali za vse podrobnosti, katere jim je pojasnjeval g. poslovodja, imeli so za vsakega delavca posebej kako bodrilno besedo ter so v tiskarni celo sami poprijeli za ročaj gladilnice, da poskusijo, kako utrudljivo je delo. Ta obisk je vse razveselil, pa je tudi časten za tiskarno, kakor za Mohorjevo družbo sploh.

Tudi Slovenci že imamo prav potrebno znanstveno društvo, svojo »Leonino«. Njen podpredsednik je po-

hitel v Celovec, da izrazi posestrinin pozdrav slovenske mlade družbe. Njeno glasilo »Katoliški Obzornik« se tiska v 900 izvodih. Obeta se lep napredek v korist katoliški vedi in v blagor sicer malega, toda nadarjenega in v katoliškem prepričanju trdnega slovenskega naroda. Tako je poročal dr. Krek.

Med zborovalci je bilo lepo število slovečih učenjakov, katerih imena so poznana po vsem cesarstvu in še drugje. Gotovo je njih navzočnost v liberalnem Celovcu važnega pomena bila, dobrim v veselje, mlačnim v bodrilo, slabim v strah. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Peronospora ali strupena rosa ter način, kako se tej bolezni obraniti.

(Govoril dne 27. maja na podučnem shodu središkega bralnega društva »Edinost« Anton Kosi, učitelj in posestnik v Središču.)

(Dalje.)

Azurin — od nekaterih vinogradnikov priporočeno sredstvo zoper peronosporo.

Predno govorim o toli važnih pripravah za škropljenje, namreč o škropilnicah, rad bi še omenil nekoliko besedic o nekem drugem sredstvu, katero se tudi in sicer namesto bakreno-apnene zmesi rabi po nekaterih krajih proti peronospori, to je takoimenovani azurin. To tvarino nekateri hranijo kot uspešno, drugi pa ji zopet odrekajo vsako vrednost.

Leta 1892., ko sem bil nekaj časa slušatelj posebnega tečaja na vinarski šoli v Mariboru, delali so z azurinom tamkaj poskuse in sicer na krompirju — toda ti poskusi baje niso imeli najboljih uspehov.

Jaz tega sredstva danes tukaj ne bi navajal, ko bi ne čital v jedni številki klosterneuburskega vinarskega lista * slavospeva azurinu, kot zelo uspešnemu pripomočku zoper strupeno roso. Dotično poročilo je dopis iz Ogorskega in sicer iz Nagy-Marós-a in se glasi v prevodu blizu tako-le:

»Škropi se tú zvečine s knittenfeldskim azurinom, kateremu se daje prednost pred bakreno-apneno zmesjo, ker ima 1. isti uspeh kakor modra galica in ker je 2. mnogo cenejši. Tudi se škropilnice pri uporabi azurina ne mašijo, kakor se to pri škropljenju z bakreno-apneno zmesjo često dogodi.

Priporočam pa »Knittenfelder Patent Krystall-azurin« — kojega se vzame na hektoliter vode 1½ do 2 zavojčka ali 5 do 6 zavojčkov na polovnjak. Vsak drug azurin je za te namene nerabljiv. Ker se azurin hitro raztopi, je mešanica kmalu pripravljena in delavec z veseljem škropi, ker mu škropilnica ne dela nobenih neprilik.

Z ozirom na to res dokaj ugodno sodbo o azurinu, naročil sem tudi jaz nekaj zavojčkov te snovi — ne morebiti zato, da bi se za to sredstvo takoj ogrel, ampak zato, da bom napravil z njim nekaj poskusov in sicer v prav majhni meri. Ako bi se večkratni poskusi obnesli, bilo bi to za nas brez dvoma velike vrednosti, zakaj pri uporabi azurina izognili bi se nadležnemu tehtanju ali vaganju pa tudi neprilicnemu dodavanju apna; vrh tega pa pride tudi škropljenje mnogo ceneje kakor pri uporabi galice.

Nekoliko besedic o škropilnicah.

Za dobro škropljenje treba tudi dobre priprave, namreč dobre škropilnice.

Lastnosti dobe škropilnice pa so te-le:

* Weinlaube, Nr. 18. letnik 1897.